2 אינה תובעת כתובתה, אין יורשין משביעין אותה· וקמיפלגי בפלוגתא דחנן ובני כהנים גדולים *דתנן מי שהלך למדינת הים ואשתו תובעת מזונות חנן אומר תשבע בסוף ולא תשבע בתחלה, נחלקו עליו בני כהנים גדולים ואמרו תשבע בתחלה ובסוף ר"ש כחנן ורבנן כבני כהנים גדולים. מתקיף לה רב ששת הא' יורשין משביעין אותה, בית דין משביעין אותה מיבעי ליה? אלא אמר רב ששת אהא הלכה מקבר בעלה לבית אביה או שחזרה לבית חמיה ולא נעשית אפוטרופיא אין היורשים משביעין אותה, ואם נעשית אפוטרופיא יורשין משביעין אותה על העתיד לבא ואין משביעין אותה על מה שעבר ואתא ר"ש למימר כל זמן שתובעת כתובתה יורשין משביעין אותה, אינה תובעת כתובתה אין היורשין משביעין אותה וקמיפלגי בפלוגתא דאבא שאול ורבנן דתנן *אפוטרופוס שמינהו אבי יתומים ישבע, מינוהו בית דין לא ישבע אבא שאול אומר חילוף הדברים מינוהו בית דין ישבע, מינהו אבי יתומים לא ישבע ר"ש כאבא שאול, ורבנן כרבנן, מתקיף לה אביי הא' כל זמן שתובעת כתובתה' אם תובעת מיבעי ליה? אלא אמר אביי 3 אהא א)כתב לה נדר ושבועה אין לי עליך אינו יכול להשביעה כו' נדר ושבועה אין לי ולא ליורשי ולא לבאים ברשותי עליך ועל יורשיך ועל הבאין ברשותך אינו יכול להשביעה לא הוא ולא יורשיו ולא הבאין ברשותו לא היא ולא יורשיה ולא הבאין ברשותה ואתא ר"ש למימר כל זמן שתובעת כתובתה יורשין משביעין אותה וקמיפלגי בפלוגתא ב)דאבא שאול בן אימא מרים ורבנן: ר"ש כאבא שאול, ורבנן כרבנן, מתקיף לה רב פפא התינח כל זמן שתובעת כתובתה, אינה 4 תובעת כתובתה מאי איכא למימר אלא אמר רב פפא לאפוקי מדר"א ומחלוקתו:

מתני' הוציאה: ג)גט ואין עמו כתובה גובה

א) [לעיל פו:] ב) [לעיל פז. ע"ש] ג) ב"מ יז:

אינה תובעת כתובתה אין היורשין משביעין אותה · משום שבועת אפוטרופסת דהויא לה אפוטרופוס שמינהו אבי יתומים וס"ל לא ישבע כאבא שאול דאמר "חילוף הדברים" וטעמייהו מפרש בגיטין בפרק הניזקין רבנן סברי מינוהו בית דין לא ישבע דא"כ מימנע ולא הוי אפוטרופוס הואיל ואשדינן ליה אבל מינהו אבי יתומים לא מימנע דאי לאו דה"ל הנאה מיניה בחייו לא הוה מימני ליה ואבא שאול סבר מינהו אבי יתומים אי ידע דמשבעי ליה מימנע ולא הוי אפוטרופוס אבל מינוהו בית דין אע"ג דידע דמשבעי לי' לא מימנע דחשיבותא היא לגביה דמהימן להו לבי דינא : ה"ג ר"ש כאבא שאול ורבנן דמתני' כרבנן : **הא' כל זמן שתובעת** · בתמיה הואיל ור"ש לקולא מאי "כל זמן": **אם תובעת מיבעי ליה** · אבל "כל זמן" משמע דשמעיה לת"ק דפטר לה משבועה אפי' תובעת כתובתה וא"ל איהו כ"ז שתובעת כתובתה לא תפטרנה : **אלא אמר אביי** · ארישא פליג דאמר "כתב לה נדר ושבועה כו'" דפטורה מן השבועה אפי' כשנפרעת מן היתומים ואתא ר"ש למימר כל זמן שתובעת כתובתה מהן משביעין אותה כאבא שאול בן אימא מרים דאמר לעיל "אבל מה אעשה שהרי אמרו הבא ליפרע מנכסי יתומין לא יפרע אלא בשבועה" ופליגי רבנן עליה דאבא שאול, ור"ש כאבא שאול, ורבנן דמתני' כרבנן : **הא אינה כל זמן שתובעת** · אתא לאפוקי מדרבנן דאמרי אף משבועת היתומים פטורה ונפרעת בלא שבוע' ואתא ר"ש למימר לא תפרע אלא בשבועה : **אינה תובעת כתובתה** · דמסקנא דמילתיה למאי תנייה ולאפוקי ממאן : **אלא אמר רב פפא לאפוקי מדר"א ומחלוקתו** · כלומר לא תימא ר"ש אכתב לה נדר ושבועה לחוד פליג אלא אכולי מלתא דר"א ובני מחלוקתו פליג - ארישא וסיפא, שמעינהו דקאמרי ר"א ורבנן משביעה כ"ז שירצה שבועת אפוטרופיא היכא דלא פטרה מהנדר ומן השבועה ואפילו שלא בשעת תביעת כתובתה ואם פטרה מן השבועה אפילו יורשין אין משביעין אותה כשנפרעת מהם' כדקתני "נדר ושבועה אין לי וליורשי כו'" ואתא ר"ש למימר כל זמן שתובעת כתובתה יורשין משביעין אותה ואפילו כתב לה "נדר ושבועה אין ליורשי עליך" כאבא שאול, אלא תובעת כתובתה אין היורשין משביעין על אפוטרופיא שבחיי בעלה ואפי' לא פטרה מן השבועה דלית ליה דר"א ומחלוקתו' דאמרי 'משביעה כל זמן שירצה': **מתני'** **הוציאה גט ואין עמו כתובה** · קס"ד באומרת אבד שטר כתובתי :

גובה

בית דין משביעין אותה מיבעי ליה · תימה אמאי לא משני סבר לה כדשמואל דאמר בפ' בתרא (לקמן קז:) אין פוסקין מזונות לאשת איש ומוקי לה לפלוגתא דחנן ובני כהנים גדולים כששמעו בו שמת ושפיר קתני ויורשין משביעין אותה וצ"ע :

וקמיפלגי בפלוגתא דאבא שאול ורבנן · ומתני' (א) כגון שמינה בעלה לאחר מיתה דבלווי ב"ד ליכא לאוקומא דאין מעמידין נשים אפוטרופסות כדאיתא בהניזקין (גיטין דף נב· ושם) ובממנה מעצמה ליכא לאוקומא דא"כ לכ"ע היורשין משביעין אותה דלא שייך ביה טעמא דמינהו אבי יתומים דאמרינן דאי משתבע ממנע ולא הוי אפוטרופוס והכא אנו רואין דמן הדין אין מעמידין אשה אפוטרופיא :

לאפוקי מדר"א ומחלוקתו · והשתא אית לן למימר דהאי דנקט אין היורשין משביעין אותה לאו דוקא דהוא הדין הוא עצמו דהואיל ובאפוטרופסות דחיי בעלה מיירי מה חילוק איכא ואיידי דנקט ברישא דמילתא תובעת כתובת' יורשין משביעין אותה דהתם יורשים דוקא תנא נמי סיפא יורשין ומעשה בא לפני ר"ת באשה שהושיבה בעלה חנונית ומינה אפוטרופיא והיתה נושאת ונותנת הרבה מעות בבית ואומרת לבעלה שאין שלה ולא השביעה בחיי בעלה דכיון דאוקמינן כל זמן שתובעת כתובתה דקאמר ר"ש כאבא שאול בן אימא מרים והא פסקינן לעיל (דף פז·) הלכה כאבא שאול ואם כן הלכתא נמי בכולה מילתא כר"ש דקמסיים אינה תובעת כתובתה אין היורשין משביעין אותה אפילו הושיבה חנונית או מינה אפוטרופסית דלית לן למימר דהלכתא כוותיה בחדא ובאידך לא אלא היכא דמפרש לן הש"ס בהדיא וא"ת לעיל דפסקינן כאבא שאול א"כ לפסוק כר"ש דשמעי' מיניה תרתי וי"ל משום דלא קים לן בהדיא ר"ש כאבא שאול דאיכא לפרושי כאינך אמוראי דלעיל ור"ח פסק כר"ש וז"ל וקי"ל כר"ש הלכך התובעת כתובתה יורשין משביעין אותה על כל דבר שהיה בידה אפי' בחיי בעלה משביעין אותה ואם אינה תובעת כתובתה אין משביעין אותה אלא ע"י טענת ברי והני כולהו דבעי לאוקמי ר"ש כוותיה כגון אבא שאול בן אימא מרים ואבא שאול וחנן הלכתא כוותייהו :

הוציאה גט ואין עמו כתובה · בפ"ק דב"מ (דף יז· ושם) אמר ר' יוחנן הטוען אחר מעשה בית דין לא אמר כלום פי' בין במנה ומאתים בין במזון האשה והבנות ואפילו במקום שכותבין כתובה ולא נקיטא כתובה אינו נאמן לומר פרעתי ורבי יוחנן לטעמיה דאית ליה בפרק גט פשוט (ב"ב דף קעה:) דכותבין שובר אבל למ"ד אין כותבין שובר אפי' אית ליה דלא אמר כלום מ"מ במקום שכותבין כתובה אין חייב לפרוע עד שתחזיר לו הכתובה דכיון דבמה שנשאר שטר כתובה בידה יכול לבא לידי הפסד שתתבע כתובתה בב"ד אחר ואילו לא ישאר שטר כתובתה בידה נהי דאינו נאמן לומר פרעתי הכל דהא לא אמר כלום מ"מ יהא נאמן לומר פרעתי מנה מיגו דאי בעי אמר אלמנה נשאתיך אם אין לה עדי הינומא אבל עתה שכתובתה בידה יפסיד [והא דבעי רבי יוחנן לקמן בפ' אלמנה (דף צו·) יתומים אומרים נתננו והיא אומרת לא נטלתי על מי להביא ראיה היינו במזונות שעברו אבל בלהבא פשיטא דעל יתומים להביא ראיה דהטוען אחר מעשה ב"ד לא אמר כלום] הכא אין לומר דנפקא מינה נמי במה שתחזיר לו הכתובה שאם יבא עמה למקום שאין מכירין שהיא אשתו יהא נאמן לומר פרעתי הכל במיגו דאי בעי אמר אין את אשתי דהא אפי' ישאר שטר כתובה בידה יהא נאמן גם לומר פרעתי הכל במיגו דאי בעי אמר לא גרשתיך דהא אין גם עדי גרושין כיון דאין מכירין כלל אם היא אשתו והכי מפרשינן מתני' אליבא דרבי יוחנן הוציאה גט ואין עמו כתובה לאו דוקא גט אלא כלומר עדי גט גובה כתובתה דהא אינו נאמן לומר פרעתי וגם אינו יכול לומר לא אפרע עד שתחזיר הכתובה אע"פ שיכול לבא לידי הפסד דהא סבר דכותבין שובר כתובה ואין עמה גט פירוש עדי הגט היא אומרת אבד גטי שהלכו להם העדים והוא אומר שכבר פרע והיה לו שובר שלא תגבה פעם אחרת ונפסד נאמן במיגו דאי בעי אמר לא גרשתיך ומיגו טוב הוא כמו שנפרש בגמרא וכן בע"ח שטוען פרוזבול היה לי ואבד וזה מודה שכך הוא אלא שפרעו נאמן במיגו דאי בעי אמר לא היה לך פרוזבול והשמיטה שביעית רשב"ג אומר מן הסכנה ואילך אשה גובה שלא בגט פי' שלא בעדי הגט הואיל ואי אפשר לה להביא עדי גירושין וא"ת ותיקשי לרבי יוחנן במאי גביא כיון דליכא עדי גרושין ליהמניה במיגו דאי בעי אמר לא גירשתיך כדפריך בגמ' לרב אי דליכא עדי גירושין במאי גביא וי"ל דלר"י דאמר דאלמוה רבנן לכח האשה דאף קודם סכנה אין נאמן לומר פרעתי אין תימא דאלמוה לאחר הסכנה כיון דמודה דאין נאמן לומר פרעתי אע"ג דאית ליה מיגו אבל לרב דלא אלמוה פריך שפיר ולשמואל דאית ליה אין כותבין שובר ומוקי מתני' במקום שאין כותבין כתובה או במקום שכותבין והביאה ראיה שלא כתב לה הכי פירושא דמתני' הוציאה גט היינו גט ממש אבל בעדי הגט גרידא

לא

עין משפט נר מצוה

סח א מיי' פי"א מהל' נחלות הלכה ה סמג עשין צו טוש"ע ח"מ סי' רצ סעיף טז :

סט ב מיי' פט"ז מהל' אישות הלכה כח סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' ק' סעיף יב :

גליון הש"ס

תוס' ד"ה לאפוקי וכו' וא"כ הלכתא נמי בכולה· וכעין זה כתבו תוס' נדה מט ע"א ד"ה ולנע"א :

מסורת הש"ס

לקמן קד:

גיטין נב: [תוספתא בבא בתרא פ"ח]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה וקמיפלגי וכו' כגון שמינה בעלה · נ"ב גם הלשון משמע הכי ולא נעשית אפוטרופיא היינו בפני בעלה דבלווי ב"ד ה"ל למימר ולא עשאוה אפוטרופיא :

תוספות רי"ד

נאמנות ומאי דאיסתייע מההוא דר"י [א"ר] לא הוה סייעתא כלל דהתם שטר כתוב וחתום שפיר והא דאמר שטר אמנה הוא אמרי' דלמא קנוניא הוא דעביד משום דבעי לאפסודי לאותן אחרים שחב להן אבל הכא דמעיקרא אתני בהדה וכתב לה נאמנות ועדיין לא זכיה נכסי' ללקוחות מאי קנוניא שייך הכא הלכך תנאו קיים תביא מינייהו בלא שבועה כדסבר תנא דמתני' · ור"ח ז"ל כתב בזה שתי לשונות הראשון הולך הכל כדברי ובלשון השני אמר וי"א האב יכול להפקיע שבועת היתומים וא"י להפקיע שבועת הלקוחות ומעשים בכל יום שאין נפרעין מן המשועבדים שיש להן נאמנות אלא בשבועה : ואינו נ"ל לשון זה דמ"ש לקוחות מיורשין הא בכלהו תנן דמהני תנאה בין ליורשין בין ללקוחות דהאי דתנן ולבאים ברשותו לא מצית לפרושי אלא לקוחות והכי מפרש להו בתוספ' הילכך אליבא דתנא דמתני' בכלהו מהני תנאה בין ליורשין בין ללקוחות כדתני רישא וסיפא דתני אינה נפרעת אלא בשבועה בדלא כתב לה נאמנות אבל מיהו אבא שאול פליג על תנא דמתני' ואמר אע"ג דכ' לה נאמנות ומן דינא הוי למיגבי בלא שבועה אפ"ה אמר רבנן הבא ליפרע מנכ"י וכו' ושום תנאי לא מהני גבי יורשין וכבר איפסקא הלכה כאב"ש ולא כמתני' · ונ"ל דכי היכי דאמר אבא שאול גבי יורשין ה"נ סבר גבי לקוחות דכי היכא דאמר רבנן הבא ליפרע מנכ"י וכו'. ולא מהני לה בהו תנאה ה"נ גבי לקוחות דטעמא חדא אית להו שכ"ז שהנכסים בידו וברשותו מהני להו תנאה אבל אחרי שיצאו מרשותו ונכנסו לרשות היורשין או לרשות הלקוחות לא מהני לה תנאה ואפילו קנו מיני' כדפירשתי לעיל : תניא בתוספתא א) בפ' מ"ש נכסים המשועבדים א"צ לומר מן הקטנים אלא אפילו מן הגדולים : תנן התם וכן היתומים לא יפרעו אלא בשבועה במאן אילימא מלוה השתא אבוהן הוה שקיל בלא שבועה אינהו בשבועה הכי קאמר וכן היתומים מן היתומים ל"י אלא בשבועה שאם מת המלוה ובאים בניו לגבות מבני לוה אין גובים אלא בשבועת היורשים שלא פקדנו אבא ששטר זה פרוע אר"ז אר"י ל"ש אלא שאמרו יתומים א"ל אבא לויתי ופרעתי אז נשבעים יתמי המלוה שבועת היורשין אבל אמרו א"ל אבא לא לויתי נפרעין של"ב שכל האומר לא לויתי כאומר לא פרעתי דמי פי' אפילו שבועת היורשים א"צ שכיון שאמר לא לויתי מודה שלא פרעו ותו ליכא למיחש לפרעון וכיון שיש שטר בידם שלוה גובים בל"ש וה"ה נמי דאע"ג דלא טענו יתומים נמי א"ל אבא לויתי ופרעתי כיון שהב"ד טוענים בעבורם שמא פרעם ואין נפרעין אלא בשבועת היורשין והאי דנקט א"ל אבא לויתי ופרעתי משום דבא לחלוק בין לויתי ופרעתי ובין לא לויתי שכך דין היתומים כל הבא ליפרע מהם אינו גובה אלא בשבועה אם המלוה בא לגבות מהם נשבע שבועה שלא נפרע מאביהם ואם היתומים גובין נשבעין שבועת היורשין ואע"ג דלא טענו יתמי הלוה ב"ד טוענים בעבורם:והנפרעת שלא בפניו אמר ר"א שר הבירה מעשה באלפני ר"י נפחא באנטוכיא ואמר ל"ש אלא כתובת אשה משום הינא אבל ב"ח לא ורבא אמר ר"נ אפילו ב"ח שלא יהא כאו"א נוטל מעותיו של חבירו וילך וישב לו במד"ה ואתה נועל דלת בפני לוים וקי"ל הל' כר"נ בדיני' ור"ח ז"ל דוחה לר"נ ואמר מדחוינן בתלמוד א"י

תוספות רי"ד

דמתמה וכי נפרעין מן האדם שלא בפניו · אר"י כשהרבית אוכלת בהן ובית דין גובים רבית [ותפתר] כשערב לו מן העובד כוכבים מכלל דבההיא קיימא להו מילתא פסיקתא שאין נפרעים שלא בפניו וקבלה ומעשים בכל יום שאין נפרעים מן האדם שלא בפניו ולא חיישינן להא דרבא ור"י ז"ל דוחה דברי הירושלמי דלא עדיף מהא דאמרינן בגמרא דילן משום ר"י נפחא ל"ש וכו' וכבר דהאה ר"נ · וכדברי ר"י ז"ל נ"ל דלא מיבעיא דמוקים לתלמודא דבני מערבא כר"י נפחא אפילו אי הוה פליג אתלמודא דילן ב) דלא קי"ל כתלמודא דילן וכך פסק גם רבינו האי גאון ז"ל בספרי שבועות שחבר אמנם אם אפשר להודיעו מודיעין אותו שיבא ומפרע חובו ואפילו לא יבא או אם א"א להודיעו ב"ד יורדים לנכסיו ופורעין את בע"ה : ר"ש אומר כ"ז וכו' ר"ש אהייא קאי · פי' אנה עונה · ואסיק אביי אהא דתנן כתב לה נדו"ש אין לי עליך ועל כו' ואתא ר"ש למימר כ"ז שתובעת כתובתה היורשין משביעין אותה · פי' דת"ק סבר דמהני תנאה לגבי יורשין ואין יורשין משביעין אותה היכא דאתנו בהדה אלא גובין בלא שבועה ור"ש סבר כ"ז וכו' דלא מהני לה תנאה לגבי יורשין וקמיפלגי בפלוגתא דא"ש ורבנן ר"ש כא"ש ורבנן כרבנן · פי' א"ש כדאמרן לעיל דקסבר ששום תנאי אינו מועיל גבי יתומים ור"ש ס"ל כוותיה ורבנן דמתני' ס"ל כרבנן חברי אב"ש שהיו בדורו דפליג עלי' ואמרי' דמהני תנאה אפילו גבי יורשין וכיון דס"ל לר"ש כא"ש הל' כוותיה דהא פסקינן לעיל הל' כא"ש : מתקיף לה ר"פ תינח כ"ז שתובעת כתובה היורשים משביעים אותה אינה תובעת כתובה אין היורשים משביעים אותה מא"ל · פי' אי לא אתא ר"ש לאפלוגי על ת"ק אלא על תנאי היורשים בלחוד לומר כ"ז שהיא תובעת כתובה היורשין משביעין אותה בלחוד אמאי הדר ואמר אם אין תובעת כתובה אין היורשים משביעים אותה אלא אמר ר"פ לאפוקי מר"א ומחלוקתו · פי' לא תימא ר"ש אכתב לה נדר ושבועה לחוד פליג אלא אכולה מילתא דר"א ובני מחלוקתו פליג ארישא ואסיפא שמעינהו דקאמרו ר"א ורבנן משביעה כ"ז שירצה שבועת אפוטרופא היכא דלא פטרה מן הנדו"ש ואפי' שלא בשעת תביעת כתובתה ואם פטרה מן השבועה אפילו יורשים אין משביעין אותה כשנפרעת מהן כדקתני נדר ושבועה א"ל ולא ליורשי וכו' · ואתא ר"ש למימר כ"ז שתובעת כתובתה יורשים משביעים אותה ואע"ג דכתב לה נדר ושבועה אין ליורשי עליך כא"ש וכדתרצה אביי ואם אינה תובעת כתובה אין היורשים משביעים אותה על אפוטרופא שבחיי בעלה ואפילו לא פטרה מן השבועה דל"ל דר"א ומחלוקתו דאמרי משביעין אותה כ"ז שירצה בין היורשים בין בעלה שאין אדם דר עם נ"ב ואיידי דתני ברישא יורשים תנא סיפא יורשים ואע"ג דבקמייתא הל' כר"ש משום

דקי"ל

א) צ"ל בתוספתא בפ' מי שמת מנכסי יתומים א"צ מן הקטנים · ב) נראה דצ"ל אלא אפילו אי הוי פליג אתלמודא דידן נמי לא קיי"ל אלא כתלמודא דידן ·

מבנה
הדגשת "מתקיף לה"

תת נושא
מח' תנאים אם סוג אפוטרופוס נשבע שבועת אפוטרופוס'ם
תק- אם מינהו אבי יתומים
אבא שאול- אם מינוהו בד

נושא
אפשרות גביה במגב:
• יש גט ואין עמו כתובה
• יש כתובה ואין עמו גט
• שטר חוב ואין עמו פרוזבול